et luto duces: ꝛ facile cōtēnes: q̄ nūc
ꝓ bo͞is ho͞ies demirāt. Nec ei ſciaƷ
decƷ: q̄ ſpiritalib⁹ ſit officijs ꝑdita: ea
cōq̄rere que ridicl'a ſint. His itaq̄ oī
bus reiectis: que ſolent e turba mulie
ercule: ſaltatrices inſuꝑ ꝛ tibicine ma
gnifacere: circūcinge te ſapientia: hoſ
ſpitalitateƷ exerce: continenter orōni
incumbe: videbis hec fore auratis ve
ſtib⁹ potiora: gēmiſq̄ precioſis ꝛ mo
nilibus lōgo interuallo preſtare. Hec
quippe apud ho͞ies laudē apud deum
mercedis plurimū ꝓmerētur eiuſmōi
ſunt eccie ornamenta: illud vero cui⁹
nunc meminimus: indecora ſcƷ ꝛ tur
pis voluptas in theatris habet ꝛ ſpe
ctaculis decori. cuiuſmōi ornamētoꝝ
alterū celo eſt dignū: alteruƷ equis et
beluis. aīƷ quippe claꝝ illud ꝛ emicās:
hoc vero indecēs cadaueroſa corpa
circūagit. Nunc igitur et ipſi nobis
parēmus ornatū: vt fama et gloria ce
lebres effecti: et xp̄o dn̄i viuimus: mo
rem geſſerim⁹: futuris bonis ꝑpetuo
potiamur.

¶ Deū laudemus fide formata exem
plo ſcōꝝ. dignus enī eſt oī laude.

¶ Sermo xvij.

Imitemur et ipſi patriarcham
illū nec ſec⁹ atq̄ ipſe ſolebat:
deum laudibus ꝓſequamur.
Quid enī illud? deo gloriam dedit: ni
ſi cum diuinā iuſticiā infinitāq̄ potē
tiā commemoraſſet: eſſetq̄ de deo ple
raq̄ decentius meditatus: de ꝓmiſſio
ne fieri certior promeruit. Idcirco et
nos eundē tum fide: tū re et ope lau
demus: vt gloria tandē donati: id lau
dis huiuſce premiū vendicemus. In
quit enī. Qui me fuerint venerati: et
ipſe honorabo. Ac ſi nulla eſſet alia
nobis pro ea re ꝓpoſita merces: illud
tn̄ vel maxime nobis ad gloriam va
leret ſi diuinis in laudib⁹ verſari non
indigni haberemur. ſiquidē et q̄ prin
cipū laudes eloquūtur: vel hoc vno.
ſi nil reliqui eſſet mercedis. q̄ princi
pem magnifaciūt: ſatis videntur orna
menti aſſecuti. Cogita itaq̄ q̄ſ ſit glo
rioſum q̄ſ ve magnificū dn̄m noſtruƷ
per nos venerari: vti et contra q̄ſ de
trimentoſum illud ꝛ ſupplicij plenuƷ:
cum reliquis in eū conuiciādi occaſio
nē damus. Exigit enī (etſi min⁹ hoc
munere egeat) hanc ille a nobis lau
dē. Quātum ipſe exiſtimas deū inter
ho͞iemq̄ diſtare? certe dixeris: quātū
inter vermiculos ꝛ ho͞ies ipſos. ve
ruƷ id dictu adhuc nihil eſt ſatis: ſi di
xerim illos hoc pacto differre: qn̄ ne
queat quantū inter ſe diſtent explica
ri: nū optaueris gloriā tibi apud ver
mes: etſi magnam aut preclaram: pa
rere? Si ergo tu q̄ glorie es cupidior:
velle te tale aliquid negaueris: quo
nam pacto qui huiuſcemodi cupidita
tis vitio caret et adeo reliquis preſtā
tior eſt: his tuis laudibus indigebit?
quaꝝ etſi minus eſt indigens: lauda
ri tamen a te cupit. nā ſi tui gratia ſer
uitutē tolerauit: quid miꝝ ſi pleraq̄
alia eadē rōne patitur? nihil enī indi
gnū ſe putat quod nobis conferat ad
ſalutē. Quocirca cū ita ſe habere hec
ſane intelligamus: pctm̄ oē quo deus
maledictis inceſſitur: euitemus. inquit
enim delicta nobis non ſecus ac ſer
pentis aſpectus defugiēda: q̄ppe appro
pinquantem te morſu petent: quādo
non illa ſe nobis offerūt: quin ea nos
vltro adimus. Quod deus ita fore
conſtituit: ne violētia diabolus ſupe
raret: ſi nemo illius conatibus obſi
ſteret: eo q̄ illum quemadmoduƷ pre
donem quempiam eiecit. qui nemineƷ
aggredi audeat: niſi quem ſuis in late
bris nudum deprehenderit et ſolum:
neq̄ inuadere audebit niſi eundeƷ vi
derit heremū peragrantem. Heremo
nāq̄ et ſolitudine demōes inuerſant:

quaꝝ interpretatio nil aliud exprimit
ꝙ malū facin⁹ ⁊ pctm̄. opus itaqȝ no
bis cū fidei ſtabilimento ⁊ cardine: tū
ſalutis caſſide ⁊ ſpūs gladio: vt nō ſo
lū mors nō male per nos ſit obeūda:
ſed quouis mō inſultanti illi deſecan
da ē ceruix. Opus itaqȝ perpeti pce:
vt noſtris poſſit pedib⁹ conculcari.
Impudēs nāqȝ ē et ſceleſtus: tam ſi
de loco inferiori inferat bellū: victor
qȝ tū plerūqȝ euadat: cum eius ictus
puifacimus ſuperare et plagas. neqȝ
enī illi licet magnū in moduȝ efferri:
quin humi ſerpit: cuius figuram vel
anguis prefert. qui demon etſi ab ini
tio ea ſit conditione creat⁹: longe ma
gis nos hoc tempe oppugnabit. Et ſi
ignoras qđ ſit de loco īferiori pugna
re: enitar id bellandi genus: interpre
tari. Bellū itaqȝ de loco inferiori ge
rere a rebus infimis eſt aliqueȝ impu
gnare: vti a voluptatibus: diuitijs: ⁊
pñtibus huius vite bonis. verum ſi
quē viderit ſubuolantem ad celū ⁊ ſu
periora tenentem: primum neqȝ hūc
ſubſequi ſurſum verſus ſaliendo pote
rit: deinde ſi id facere fuerit eniſus: ce
lerrime caſurus eſt. caret eniȝ pedib⁹:
caret alis: humi reptat: terrenis in re
bus verſatur: in quibus ſi nihil erit ti
bi cum eo commune: eris ſane labore
vacuus. nec enim nouit ille in aperto
vel in faciem pugnare. nec ſecus atqȝ
anguis latitans: diuitiaꝝ ſe illecebris
occulit. Itaqȝ deſectis dumetis: timo
re perculſus: dilabetur: ferieturqȝ ſta
tim ſi diuinis fueris illi carminibus
imprecatus. Chriſti enim ieſu domini
noſtri et crucis virtus: noſtra ſunt
carmina que non ſolum draconē hūc
ſuis e latebris educent ī ignemqȝ im
pingent: verum vel ſi qua nobis īhe
ſerint vlcera ſanabunt. que ſi qs hoc
pacto fuiſſe ad ſanitatem redacta ne
gauerit. exiſtimet illud ob exiguā in
cinentis fideȝ: non ex ꝓlati carmīs
impotentia. euenisse. Siquidem qui
ieſum vrgebant: nihil ſunt vtilitatis
aſſecuti: at que ſanguinis fluxum pa
tiebat chriſti corpore nec pretentato.
cuȝ veſtis duntaxat fimbriā attigiſſȝ.
ſanguinis diutinos fontes continuit
Hoc ieſu nomen cū inferis. tū mor
bis et vitijs terrori eſt. ex eo itaqȝ or
natū nobis vireſqȝ vendicemus. ſic
enim et paulus: magnus euaſit: q etſi
fuerat nobis natura proximus: fide
tū accepta longe fuit a priſtina cōſue
tudine immutatus. nam adeo ille grā
excellebat: vt vel eius amiculū: vim
nō mediocrē habere videretur. Qua
igitur erimus nos excuſatiōe digni
quoꝝ precibus nec vicia reprimūtur:
cum taliū viroꝝ vel vmbra et veſtis
mortē repellāt? Quid igit in his cau
ſe eſſe videt: niſi permagna quedam
animoꝝ diuerſitas? nam q ad naturā
ptinent: nobis cum paulo et paria ſūt
et cōmunia: cuius ortus et educatio
noſtro haud abſimilis. ſiquidem terrā
ille incoluit et aerem eundem ſpira
uit. in reliquis vero: feruore ſcilicet fi
de et charitate: preſtantior nobis fuit
et melior. Nunc itaqȝ imitemur red
damuſqȝ nos xpi colloquio non indi
gnos: cuius rei longe eſt ille cupietiſ
ſimus: ſiquidem ſermonis huius ha
bēdi gratia organū hoc corporeuȝ fa
bricauit: qđ qdem vt torpens inexer
citatūqȝ maneat haud cupit: quin ha
bere ſp inter manus deſiderat. Cur
itaqȝ non illud promptuȝ reddis pa
ratūqȝ vt capi per opificem ipſū tra
ctariqȝ poſſit? verꝫ per laſciuiaȝ adeo
organi huiuſce cordulas ⁊ laxas ⁊ len
tiores facis: vt citharam plane oēm
inutilē pares cū eius eēt potius et ſo
nus obfirmandus et ſale ſpirituali mo
derand⁹. quā xps citharā ſi concinnā
hoc modo comparatamqȝ ꝯſpexerit:

per animam hanc noſtrã vocez edet.
Deinde angelos archangelos conſpi
cabimur ⁊ cherubinos pre gaudio de
ſilire. Precanduz ergo erit. vt mani-
bus illis immaculatis eẽ tractabiles
poſſimus: et xp̃s ipſe cor noſtrum op
pulſet. Atqui neq; prece eſt opus ſi
illud ipe ei tactu dignum effeceris: ſe
quetur nanq; ipſe et prior inuadet. ſo
let nanq; futura acceleratius preueīre
ſiquidem nec Paulo cũ nondũ eo eſ
ſet magnitudinis ꝓuectus: haud pri
us laudes contexuit: q̄ eundem ma-
gnum in modũ profeciſſe conſperit:
poſtea vero nihil reliqui fecit. q̄d eiꝰ
ad laudez ꝑtineret. Ac ſi xp̃us nobis
inſonuerit et ſpiritus ſanctus preſto
fuerit: erimus vtiq; celo potiores: ne
q; ſolem ipſuz aut lunã effigiatos: q̄n
hoꝝ dominum et angeloꝝ principem
obambulantẽ nobis habebimꝰ ⁊ co-
habitantem. Hec aũt dixerim non ea
ꝓpter vt mortuos ſuſcitemus: aut le-
pra affectos reddamus mundos: ſed
q̄d hoꝝ omnium maius eſt et preſtan
tius: charitatem preferamus. vbi enĩ
id boni inerit: ibidem mox cum patre
vna ⁊ iheſus aderit: et ſancti ſpiritus
gratia ſubſequetur. Ubi eniz duo vt
tres fuerint in meo noīe congregati:
ibi et ipſe adſum inter eos medius. q̄
verba ⁊ vehementioris preferunt a-
nimi affectum: ⁊ amoris non medio-
cre inditium: cum eos quos amat ha
bere ſe circa concupiſcit. Dicet quiſ-
piam. Quis erit adeo calamitoſus et
miſer: qui velle ſe deum neget habere
medium? hi profecto quos inter ſedi-
tio eſt. Irridebit me forte aliquis di-
cetq;. Quid ais? Nonne ſub eiſdem
nos menibus cõſpicaris: ſub vno eo-
demq; tẽplo: eodẽ in grege concordi
animo permanere? noſtrum neminez
vides diſſidentem. ſub eodem paſto-
re vocẽ vna edimꝰ: ſimulq; dicta hec

tua audimus: ſimul etiam deũ cõpre-
camur: quid ergo diſcordias nunc et
ſeditiones commemoras? Ipſe vero
etſi diſcidia narro: haudquaq; videor
ꝓpterea inſanire vel a me ipſo alienꝰ.
quod enim cerno: non me fugit: nec
clam me habet nos ſub eodẽ eſſe nũc
templo: ſub eodẽq; paſtore: ſed eo ma
gis queror: tot rebus nos ad concor-
diam prouocantibus: diſcordes tamẽ
et ſeditioſos eſſe. Dicet aliquis. Quã
hic ſeditionem ſpectaſti? hic equidem
nullam: at hoc ſoluto conuentu: cum
erit abeundi facultas facta: tum is il-
lum criminatur: alius in faciẽ conui-
ciatur: alius īuidia flagrat: rapit aliꝰ:
aut vim īfert: alius turpi amore irre-
titur: et dolos nectit. que omnia re-
ctius cõſpicerentur ſi detegi animus
ipſe poſſet. eſſet ſane hoc pacto apud
vos copertũ me cõpotẽ mentis eſſe
non inſanũ. Nonne preterea milites
cõſpicamĩ ꝑ pacẽ et otiũ armis depo
ſitis ⁊ imparatos hoſtiũ caſtra adire:
ĩ eis q; tuto verſari? verũ cum armis
iiſdem muniũtur ⁊ cuſtodiis diſpoſiti
noctes inſõnes ducũt: ardẽtq; ignes
continenter: bellũ: non pacẽ pre ſe fe
runt. Poſſunt ſane in nobis hec re-
cognoſci ſiquidẽ abinuicẽ nobis ca-
uemus: nec deeſt ſuſpitio aut timor.
cum quiſq; proximo auribus verba
inſuſurrat: obticetq; ſtatĩ ſi quis ꝓpiꝰ
accedat et de medio tollitur occeptꝰ
ſermo: quod certe non fidentiuz eſt ſ3
plane cauentium. Dicet aliquis. Nõ
alios fallẽdi gr̃a id agit᷑. ſ3 ne ipſe fal-
lar eoq; magis id mihi cenſeo deplo-
randum: q̄n et vitã vna ducimus: cau
tiõe opꝰ ſit: tãtũq; ignis incendimꝰ:
vnaſq; ⁊ itẽ alteras locamꝰ excubias:
ne fallaciis circũuẽti: iniuriam patia
mur. Quorum omniũ cauſa: mendaci
um eſt: fallacie plurime charitatis in
teritus ⁊ ſine induciis bellum: vnde

cōplures reperies gentili potius ꝙ̄
xp̄iano ſe credere. Proh pudor quo
hec ſunt rubore: qb⁹ lachrymis : qua
lamentatione digna ? dicet quiſpiam.
Quonam id pacto duxerim toleran-
dū: ſi fuerit aliquis pueriſe instruct⁹?
vbi ergo ſapiē ſtudiū? vbi ⁊ apoſtolice
leges: quibus cauetur alterius. tole-
rari onera oportere? ſi enī fratri pre-
ſtare te morigerū neſcis : quid facies
alieno ? vel ſi ꝓprijs membris facere
ſatis haud noueris: quo pacto pote-
ris externa pellicere: pellectaqꝫ corpi
tuo copulare? prochdolor ñ facilis ſū
lachrymas fundere Abūdantiſſimos
equidez vt inquit ꝓpheta lachrymaꝝ
fontes ex oculis laxarē. video enī in
noſtris hiſce regiōibus prelia geri in
finita: et his ꝓculdubio grauiora que
ꝓpheta preuiderat. Is nāqꝫ cum bar
baros iudeā inuaſuros longe añ vi-
diſſet (ventris dolore angor) clamita
bat: ipſe vero cum hoīes ſub eodē du
ce conſtitutos: ſibi inuicē inſurgere :
conuertereqꝫ ī ſeipſos morſus ⁊ lania
tus (idqꝫ partī pecuniaꝝ cupiditate
ptiz gloria) fruſtra nōnūqꝫ ⁊ occaſio
ne nulla factitante. ignominijs ſeip-
ſos notare: vltrocitroqꝫ inferri vul-
nera infinita: morte inſuꝑ affici ⁊ hor
ridiori ꝙ̄ qui bello trucidant̄: frater-
nūqꝫ nomē tenue admodū ⁊ exile reli
quū eſſe: videam: nullus ꝓfecto huiu
ſce tragedie occurrit condign⁹ luctus
Vereamini inqꝫ vereamini menſā hāc:
cuius omnes ſumus ꝑticipes: qua ve
deſuper victima illa iacet: xp̄us ſcꝫ.
qui noſtri cauſa occiſus eſt. predones
enī vt primū apud quēpiā ſalez degu
ſtauerint: predari deſinūt: apud quos
ſal ille preſumptus ſit. Quinetiā per-
ditiſſimoꝝ hoīm mores hec mēſa im-
mutat: efficitqꝫ ex his q̄ feris beſtijs
ſeuiendo fuerint immaniores: omibus
ipſis manſuetiores. at nos talis men
ſe et cibi participes facti: in nos inui
cem arma conuertimus: cū potius id
in noſtrū illum ⁊ cōmunē hoſtem mo
liri oporteret. Qua ex re ille nobis in
firmioribus effectis: fortior reddit̄. nō
enī nos ipſi cum aduerſus: communi
mus: quin mutuo quodā inſultu: po-
tius ipſi nos iuuāte aduerſario oppu-
gnamus: eodēqꝫ vtimur ad huiuſce-
modi in nos aciem inſtruendā: duce:
cum bellū illi inferre eſſet decentius.
nūc vero hoſte ommiſſo in fratres ſa
gittas intēdim⁹: Quas inquiet aliq̄s
ſagittas narras? illas dico que ex ore
emittūtur ⁊ ligūa. ſiquidē non ſolum
telis ⁊ ſpiculis: verū ⁊ verbis acrio-
ra vulnera infliguntur ꝙ̄ ſolent ſagit
tis infligi. Dicet aliq̄s. Quonā pacto
poterit iſtiuſmodi per me bellū diri-
mi? poterit itaqꝫ ſi intellexeris cū fra
tri fueris conuiciatus: cenum ex ore
profudiſſe: ſi noueris inqꝫ cum ī illuz
contumeliā dixeris. xp̄i te membrum
vituperaſſe. quippe cū in carnem tuā
voracitatē exerces: ītegerrimū illud
cōcitas acrius ⁊ horribile in te dei iu-
diciū. emiſſa namqꝫ ſagitta deſtinanti
tibi non ſaucio: futura exitio eſt. Fuit
tibi quiſqꝫ iniurius: aut malo affecit?
ingemiſce: ne maledictis inceſſeris: fū
de lachrymas: non iniurie gratia: ſed
ob iniuriā inferentis interitum. quē-
admodum ⁊ dominus tuus Iudā de-
plorauit. non enim ꝙ cruci ſuffigere-
tur deflebat: ſed ꝙ ſe ille eſſet ad ſui ꝑ
niciem proditurus. Leſit te quiſpiam
aut contumelia inſectatus eſt ? deū ꝓ-
care: vti mox illi concilietur ⁊ parcat.
frater enim eſt: tuum eſt membrum :
eodē quo tu partu genitus: ad eandē
vocatus eſt menſam. Dicet aliquis.
At ſi id egero magis mihi in moduz
aduerſarius inſultabit. ergo ⁊ maiora
te et plurima manebunt premia: eoqꝫ
iuſtius ira mittenda eſt: cum illum vi

deris vulnere mortali affectũ. Demõ
enim plagam illi inflixit: idcirco neq;
erit is rurſum ꝑ te exulceraͣd⁹ vel a-
liquo modo calcand⁹: quē videris ꝑ
demonem conſternatum. ſiquidē lice
bit tibi ſtanti illi ꝛ erecto opem ꝛ ſalu
tem ferre. Qꝫ ſi in reddenda iniuriaꝝ
vice et ipſe corrues: cui erit vos ſulle
uandi facultas? nũ ſaucio illi? minime
Num tibi qui eque atq; ille concidi-
ſti? Quo enim pacto qui tibi ipſi facē
ſatis nequieris: opē alteri tuleris? cō
ſiſte itaq; ꝛ animi quadā magnitudīe
ſcuto prelato: fratrē vel mortuũ e pͥ-
lio ſubtrahe: perculſũq; ira haud irri
tabis: quin potius affixuꝫ ei ſpiculũ:
auellito. Cuiuſmodi vite conſuetudo
ſi fuerit per nos ſeruata ſtatim optīa
erimus valitudine communiti. Verũ
ſi fuerimus ī nos ſemꝑ armati: nulla
erit demonum induſtria ad noſtrũ exi
tium neceſſaria. Eteni ſi ciuile belluꝫ
graue exiſtimandum eſt. magis tamē
noſtrum hoc eo moleſtius eſſe appa-
rebit: quō noſtre huius ſocietatis hu
mane: vel potius neceſſitudinis iura
potiora ſunt. Necauit Cain quondā
germanum Abel: ꝛ ꝓpinquitatis ſan-
guinem fudit: que cedes tanto iniqui
or habenda ē: quanto conſanguinitas
ipſa ſublimior. Is vtiq; corp⁹ ferro
tranſfodit: tu vero in animā gladium
acuis. Cain forte prior malo affectus
eſt: at non male pati: ſed facere impro
be: hoc eſt male perpeti. Attendite ita
q;. Occidit cain. Abel enect⁹ eſt: vter
hoꝝ extinctus eſt? ille ne qui p⁹ mor-
tem ad deum clamitans queſtus eſt:
vox inquiens ſanguinis fratris tui
clamat ad me de terra: an is qui vitā
omnem tranſegit trepidus? Is ſane:
is erat q̊uis mortuo calamitoſior. Vi
des itaq; q̃ꝫ longe preſtet illate iniu-
rie tolerantia. vel ſi fuerit aduſq; inte
ritum peruentuꝫ? Ediſce preterea q̃ꝫ
ſit conditione inferior: q̇ illā intulerit.
Percuſſit germanũ Cain. e vita qꝫ
ſuſtulit. horum tamen coronatus ē al
ter: alter penas pro ſcelere luit. iniu-
ſtius Abel occiſus eſt: mortuus tamē
cedis fratrem inſimulans vexabat: ꝛ
comprehenſuꝫ manibus tenebat. Ca
in vero tacens ꝛ a deo increpitus:
pudore afficiebatur: contraq; q̃ꝫ ſpe-
raret: effecit. fratrē enim quē deo gra
tum ſpectaſſet: interemit: exiſtimans
poſſe hoc pacto diuinũ illi amorem (
quē auxit magis) intercludere. ſiqui
dem mortuũ deus diligentius cōqui-
rebat: dicens. Vbi nam Abel frater
tuus? nō eni dei deſideriũ extinxit in
uidia: quin potius auctũ reddidit. nō
enī tua hac cede cain: ſunt abel hono
res īminuti: ſed aucti magis ꝛ amplia
ti. atqui etſi antehac illũ tibi ſubiece
rat deus: nunc tñ de te vel extinctus:
ſuppliciũ ſumet. plurimũ ei is deũ co-
lebat. Alter igiť hoꝝ de cede ſentētī-
am laturus eſt: qui ſumpſerit: an quis
dederit penas? qui tanto fuerit apud
deum dign⁹ honore habit⁹: an q̇ noua
quadā ſit et exquiſita pena affectus?
Viuētē abel nihil es Cain veritus:
mortuũ ergo ꝑtimeſce. cũ ferro hunc
eſſes inuaſur⁹: nihil trepidaſti: formi-
dine tñ ſanguine ꝓfuſo perpetua ca
piere. Hunc cũ in humanis ageret: ti
bi vel morigerũ. haud toleraſti: mor-
tui ergo acerbior huius erit ī te dñā-
tus. His itaq; oībus cognitiōe ꝑcep
tis: inuidia cauēda erit: ꝛ neq̄cia exti
guenda: reddēdaq; mutuo charitas:
vt ꝑ eā nobis: cũ vite hui⁹: tũ future:
bona vendicem⁹.

¶ Deũ diligam⁹ q̇ prior dilexit nos.
Et paciamur aduerſa libenter ꝓ ſui
amore.

¶ Sermo. xviij.

Sectemur ꝛ nos ſupnas illas
ꝑtātes: neq; ſolum vt throno
aſtare ꝓpiquiores poſſimus: enitēdũ: